جەمیل ڕەنجبەر ئەو شاعیرەی ڕۆژێ بە تەکۆشان نەژیا ... عەبدوڵڵا سلێمان (مەشخەڵ)

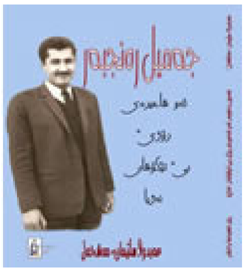

[بۆ خوێندنەوەی ئەم کتێبە کلیکی ئێرە بکەن ...]

غیابی کورد لە ستراتژی زلهێزەکان بۆ ڕۆژهەڵاتی ناوین ... شاهۆ حوسێنی

(هۆکاری بێدەنگی زلهێزەکان لەمەڕ هێرشی تورکیا بەسەر عەفرین و قوربانی بوونی کورد) .... .

هەرجۆرە شرۆڤەیەکی ستراتژی و پلانی زلهێزەکان بۆ ڕۆژهەڵاتی‌ناوین، کێشەو قەیرانەکانی هاوچەرخی ئەو ناوچەیە ئەگەر لەسەدەی نۆزدەهەم را دەست پێنەکات، ڕەنگە نەتوانێ بە دەقیقی تیشک بخاتە سەر کێشەو قەیرانەکانی ئێستای ڕۆژهەڵاتی‌ناوین. ستراتژی زلهێزەکان لەسەدەی نۆزدەو بیستا بەربەرەکانی لەگەڵ ئیمپراتووری‌عووسمانی و زلهێزەکی هێژمەن بوو، کەرۆژگارێک تا جەرگەی ئوورووپای لەژێر دەسەڵاتا بوو، بۆ ئەو مەبەستەش دوو پلانی هاوزەمانیان ڕەچاو کرد. یەکەمیان بەدەرکردنی پشتیوانی لەپەرەی بزاڤی جوولەکەکان کە لەدرێژەدا بەدەرکردنی بریارنامەی بالفور دەست کرا بە بنیادنانی دەسەڵاتەکی نوێ‌ئایینی بەناوی ئیسرائیل وەک شووناسەکی تەواو دژبەر لەگەڵ

ئیمپراتووریعووسمانی، ئەگەرچی زەدە لە دوو دەیە دوای رووخانی عووسمانی دەوڵەتی ئیسرائیل هاتە بەرهەم بەڵام چەخماغەکەی لە سەدەی نۆزدەهەمدا لێدرا، دووهەم پەرەی ناسیونالیسمی عەرەبی کە لەئاکامدا بوو بەهۆی جیابوونەوەی وڵاتانێکی عەرەبی زۆر لە عووسمانی.

بێ گومان ئەو رەوتەش پەرەی دا بە ناسیونالیسمی تورک. لەنەهایەت دا هەژمەنی سێ هزر و ئایدەی سیاسی بناژۆخواز کە بریتی بوون لە ناسیونالیسمی عەرەبی، ناسیونالیسمی تورکی و جوولەکەخوازی، کورد و ئامانجەکانی فیدا کرد، هۆکاری پەراوێزخرانی کورد لەوەدا بوو: لەگەڵ ئەوەدا کوردی سەردەمی سەدەی نۆزدە و سەرەتاکانی سەدەی بیست کۆمەڵگایەکی تەواو عەشیرەیی و نەریتی بوو، لەهەمان کاتیشا پشتگیری و لایەنگری لە دەسەڵاتی عوسمانی دەکرد وەک نوێنەری ئایینی ئیسلامی، جێگای ئاماژەشە کە عەرەب لە رۆژهەڵاتی ناوین بە رێژەی حەشیمەتیش لە کوردەکانی ئەو سەردەم زۆر زیاتر بوون، ئەو رەوتەش لە ئاکامدا بوو بەهۆی نزیک بوونەوەی زلهێزەکان لە عەرەبەکان و بەو شێوەیە بنەمای رۆژهەڵاتی ناوین لەسەر شووناس ئەو سێ لایەنە بنیادنرا.

لایەنێک لەنەهایەتدا کە تورکیەی کەمالیست بوو هەر زوو خۆی لەکێشەکانی رۆژهەڵاتی ناوین کێشایەدەر و مەیدانی بۆ رکابەرەتی و تێکهەڵچوون لەدرێژەدا و لەپاش ساز بوونی دەوڵەتی ئیسرائیل بە عەرەبەکان و ئیسرائیل چۆڵکرد، بەیەش بەماوەی چەند دەیە رۆژهەڵاتی ناوین بە قەیران و کێشەی ئیسرائیل و عەرەبەکان پێناسەدەکرا، چاوخشاندنێک بە مێژووی ناوچە لە ١٩٤٨را کە ئاگری یەکەم شەڕی نێوان عەرەب و ئیسرائیلی تیا هەڵگیرسا هەتا ١٩٧٣ کەکۆتا شەڕی نێوان عەرەب و ئیسرائیلی تیا کراوە سەلمێنەری ئەو راستییە، لەوەها دۆخێک دا بێ گومان کورد وەک بوونێکی قەیرانی و کێشەیی لەبەر چاوی زلهێزەکان نەدیترا.

سەرکەوتنی شۆرشی گەلانی ئێران لە ساڵی ١٣٥٧ و هاتنە سەرکاری کۆماری ئیسلامی ئەگەرچی خواست و جێگای رەزامەندی زلهێزەکان بوو چوون بوو بەهۆی گواستنەوەی کێشە لەنێوان دوانەی ئیسرائیل-عەرەب بەرەو دوانەی شیعە-سوننە، لە درێژەدا سەرهەڵدانی رێکخراوە توندئاژۆکان و پەرەی شەری چریکی و پێکهاتنی رەوت و نەزمێکی نوێی لە رۆژهەڵاتی ناوین بە ساز بوونی حیزبوڵڵا، حەماس و رێکخراوەکانی تر لێ کەوتەوە و ئەوەش ئارامی ئیسرائیلی تا رادەیەکی زۆر شێواند. لەو رەوتەدا ئێران توانی دەسەڵاتی سووریا

کە لەنێوان دوو رکابەری بەعسی عێراق و ئیسرائیل دا گووشارێکی زۆری لەسەر بوو بەلای خۆی رابکێشیت و بیکاتە کەریدەری گەیشتن بەلوبنان و فەلەستین.

ساز بوونی قەیرانی سووریا و بەشداری راستەوخۆی ئێران بۆ بەرگری‌کردن لە دەسەڵاتی بەشارئەسەد و درێژکێشانی ئەو قەیرانە ئەگەرچی رووخانی ئەسەدی لە نەکەوتەوە بەڵام ژیئۆپۆلەتیکێکی دەفاکتەی کوردی بەرهەم هێنا، ئەو ژیئۆپۆلەتیکە ئێستا لەلایەک تووشی هێرشی راستەوخۆی تورکیا بووە و لەلایەکیش تووشی بێ دەنگی زلهێزەکان، ئەوەی جێگای پرسیارە ئەوەیە: بۆچی زلهێزەکان کە کوردیان بۆ دەست و بەرەی خۆیان پێناسە دەکرد بێ دەنگن؟

سووریا مەیدانی کێشە و تێکهەڵچوونی تورکیا، عەرەبستان و ئێران و رێکخراوەکانی لایەنگری وان وەک حیزبوڵڵا و داعش و نووسرە و ....هتد، دەرگیر بوونی وانە لە سووریا یانی دوور بوونی کێشە و قەیران لە ئیسرائیل و سەرقاڵ بوون بە قەیرانێکی دوور و درێژ کە زۆر خوازیارنین جارێ وا زوو تەواو بێت، لەو ناوەدا کورد بە وان وەک کایەکەر و فاکتەر تەنیا رۆڵی کەرەسەی هەیە کە لەخزمەت درێژکێشانەوەی ئەو شەڕە و درێژکێشانەوەی ئەو کێشەیەش بەمانای درێژکێشانەوەی پەراوێزێکی ئەمنی بەدەوری ئیسرائیل دایە، بەهۆی ئەوەکە هەرکەسە و لە سووریا لە بەشە هەژمەنی خۆی دەگێڕێت و تازە بەهیچ شێوەیەک لەو گەمەیە ناتوانێ بچێتە دەر، واتە ئەگەر تا بەر لەساز بوونی کێشەی سووریا هەموو کێشە و قەیرانەکانی رۆژهەڵاتی ناوین لەدەوری فەلەستین و ئیسرائیل دەخولاوە، ئەوا ئەوجارە دوانەی فەلەستین-ئیسرائیل بەتەواوی چۆتە پەراوێزەوە، لەو ناوەدا کورد باشترین کەرەسەی قوربانیە، جارێک رێفراندەمی هەرێم و ئەو جارەش عەفرین و رۆژئاوا.

موحسین کەریم لەبارەی (مەلەفی چەپ لە ئەمڕۆی کوردستادا ...

ئامادەکاری مەلەف : هیوا عومەر

موحسین کەریم: دەبێت پلاتفۆرمی چەپ وکۆمۆنیست وەك بەدیلی سیاسی دەسەڵات خۆی پێشکەش بکات
گفتوگۆی رێگای کوردستان لەگەڵ موحسین کەریم ئەندامی مکتەبی سیاسی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان لەبارەی (مەلەفی چەپ لە ئەمڕۆی کوردستادا)
ئامادەکاری مەلەف : هیوا عومەر ......

لەبارەی ئەم مەلەفەوە:

ڕیشەی تێکۆشانی هێزە چەپ و مارکسییەکانی عێراق و هەرێمی کوردستان بۆ نزیکەی سەدەیەك لەمەوبەر دەگەڕێتەوە.
لەناو ئەومێژووەدا سەرەڕای وێستگەی جیاجیا بەڵام لاپەرەکانی تەژییە لەدەستکەوت بۆ هاوڵاتیان کەخۆی لە دابینکردنی بەشێك لە مافە ئابوری و کۆمەڵایەتی و یاسایی و سیاسییەکان دەبینێتەوە و توانراوە جێگیر بکرێت لە دامەزراوەکانی دەوڵەت و دەستوری عێراق لە قۆناغە جیاجیاکانی بەڕێوەبردنی دەوڵەت. هەندێك لەم دەسکەوتانە پەراوێز خراوە و لاواز کراوە، هەندێکی ماوە.
لەهەڵومەرجی ئەمرۆماندا هەنگاوەکانی حکومەت وەك؛ ڕەنگدانەوەی سروشتی چارەکە سەدەیەکی ئەم حوکمڕانیەو ئەم تایپە لە دەسەڵات (فۆرمێکی ڕۆژهەڵاتی)لە ئابوری ڕەیعی بریتییە لە پەیڕەوکردنی سیاسەتێك بە قازانج و ویستی بانك و کارتێلە مشەخۆرەکانی ژێر چەتری (نیولیبرالیزمی سەرمایەداری)
ئەمەش رەنگی داوەتەوە لەبەرزبونەوەی رێژەی بێکاری وهەژاری ولەدەستدانی بەشێك لەومافانەی بەدەستهاتبوون .
ئەوەی دەگوزەرێت لە هەڵومەرجی ئابوری وسیاسی هەرێمی کوردستان چوارچێوەیەکی نوێ بۆ ململانێی چینایەتی وتێکۆشانی جەماوەری هێناوەتە پێشەوە، کە ئەرکی جدیتری خستۆتە بەردەم هێزەکانی چەپ لە بەرامبەر شکستی بەرەی راستڕەوی دەسەڵات.

ماڵپەری رێگای کوردستان بۆ فۆکس خستنەسەر ئەو ئەرکانە و رۆڵی هێزە چەپ ومارکسییەکان ئەم دۆسییەی کردۆتەوە .
موحسین کەریم ئەندامی مکتەبی سیاسی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان لە میانەی بەشداریکردنی لە (ملەفی چەپ لە ئەمڕۆی کوردستاندا) پێیوایە : ” کۆمەڵگای کوردستان، کۆمەڵگایەکی

سەرمایەداریەو بزوێنەری هەموو پرس و مەسەلە سیاسی و ئابوری و کۆمەڵایەتی و بگرە فەرهەنگی و کەلتوریەکان، ململانێی چینایەتی نێوان سەرمایەدارو کرێکارو توێژە چەوساوەو زەحمەتکێشەکانە. ئەم ململانێ چینایەتیە، بەهێڵێکی راست وروون دا ناچێتەپێشەوە و هەمیشە بە کارکردی فکری و سیاسی هێزو رەوتە بۆرژواییەکان، ئەم راستیە سەرەتاییە لێڵ و تەمومژاوی دەکرێ و جەماوەری کرێکارو زەحمەتکێش چەواشەدەکرێن.”

ئەو پێشی وایە : ” بۆرژوازی بەردەوام ئەم هەلومەرجی چەواشەکردنە بەرهەم دێنێتەوە، زەین و هۆشی کرێکارو زەحمەتکیش بە ئەفکارو بۆچوون و لێکدانەوەکانی سەبارەت بە ژیان و بەهاو پرسە جۆراوجۆرە کۆمەڵایەتی و فکری و سیاسیەکان پێدەکات. هەوڵ دەدات لێکدانەوەو جیهانبینی چینایەتی کرێکار وەکو شتێکی خەیاڵی و ناواقعی و دروستکراوی زهنی چەند بونەوەرێکی دابڕاو لە مێژوو و ژیان و کۆمەڵگا نیشان بدات.”

موحسین کەریم لە بارەی زەرورەتی پلاتفۆرمێکی سیاسی باوەڕی وایە : ” تەنها پلاتفۆرمێکی سیاسی دەتوانرێ بخرێتە روو لەلایەن هەر هێزێکی چەپ و کۆمۆنیستەوە کە مەشغەلەی خەباتی سۆشیالسیتی و ئامادەکردنی چینی کرێکار بێت بۆ دامەزراندنی دەسەڵاتی سیاسی خۆی، کە بۆ پێچەپەنا وەکو بەدیلی سیاسی دەسەڵات و حوکمڕانی شکستخواردووی بۆرژوازی کورد خۆی بنوێنێ. ”

دەقی بەشداری موحسین کەریم ئەندامی مکتەبی سیاسی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری کوردستان لەبارەی (مەلەفی چەپ لە ئەمڕۆی کوردستادا)

ماڵپەری رێگای کوردستان : کام خوێندنەوە پێویستە بۆ دیاریکردنی ئەرك و ڕۆڵی چەپ و مارکسیەکان؛خوێندنەوەیەك کە ڕۆڵی چەپ لە پەراوێز خراوی دەریبهێنێ و بیکاتە لیدەر لە ئاراستە کردنی ڕوداوەکان ؟

موحسین کەریم: کۆمەڵگای کوردستان، کۆمەڵگایەکی سەرمایەداریەو بزوێنەری هەموو پرس و مەسەلە سیاسی و ئابوری و کۆمەڵایەتی و بگرە فەرهەنگی و کەلتوریەکان، ململانێی چینایەتی نێوان سەرمایەدارو کرێکارو توێژە چەوساوەو زەحمەتکێشەکانە. ئەم ململانێ چینایەتیە، بەهێڵێکی راست وروون دا ناچێتەپێشەوە و هەمیشە بە کارکردی فکری و سیاسی هێزو رەوتە بۆرژواییەکان، ئەم راستیە سەرەتاییە لێڵ و تەمومژاوی دەکرێ و جەماوەری کرێکارو زەحمەتکێش چەواشەدەکرێن.

بۆرژوازی بەردەوام ئەم هەلومەرجی چەواشەکردنە بەرهەم دێنێتەوە، زەین و هۆشی کرێکارو زەحمەتکیش بە ئەفکارو بۆچوون و لێکدانەوەکانی سەبارەت بە ژیان و بەهاو پرسە جۆراوجۆرە کۆمەڵایەتی و فکری و سیاسیەکان پڕدەکات. هەوڵ دەدات لێکدانەوەو جیهانبینی چینایەتی کرێکار وەکو شتێکی خەیاڵی و ناواقعی و دروستکراوی زهنی چەند بونەوەرێکی دابڕاو لە مێژوو و ژیان و کۆمەڵگا نیشان بدات.

لەپاڵ ئەم هێرشە بەردەوام و رۆژانەیە بۆسەر چینی کرێکار و توێژە بێبەشەکانی کۆمەڵگادا، ماشینی سەرکوت و داپڵۆسین و پۆلیس و هێزە تایبەتەکانی ئامادەیە بۆ بێدەنگکردنی هەڵسوڕاوان و رابەرانی چینی کرێکارو هەرجۆرە بزوتنەوەیەکی سیاسی چینی کرێکارو جەماوەری زەحمەتکێش.

هەر هێزێکی چەپ و سۆشیالیست و کۆمۆنیست ئەگەر لەم شەڕە چینایەتیەدا لەبەرامبەر بۆرژوازیدا ئامادە نەبێ و دەوری پێشەنگ و رابەری بێ دوودڵی و شۆرشگێڕانە نەبینێ، هەمیشە دەبێ یان راوێژکاری بۆرژوازی بێت بۆ ریفۆرم و چاکسازی و پاراستنی سیستەم و دەسەڵاتی بۆرژوازی لە مەترسی بزوتنەوە و هەڵسانە کرێکاریەکان، یان لە باشترین حاڵەتدا لە پەراوێزی کۆمەڵگادا وەکو رەوت و گروپێکی فشارو رەخنەگری دەسەڵاتی بۆرژوازی بمێننەوەو هیچی تر.

مەرجی ئەوەی کە هێزو بزوتنەوە مارکسی و کۆمۆنیستەکان بتوانن رابەری کۆمەڵگاو ئاڵوگۆڕەکان بن، دەبێ لەم شەڕە چینایەتیەدا نوێنەرایەتی بەرژەوەندیە تایبەتی و چینایەتیەکانی کرێکارو توێژە بێبەش و زەحمەتکێشەکانی کۆمەڵگا بکەن. دەبێ راست و رەوان سەنگەری شەڕی چینایەتی کرێکار لە بۆرژوازی قایم و پتەو بکەن. دەبێ سنوری بەرژەوەندیە چینایەتیەکانی کرێکاران و زەحمەتکێشان لەگەڵ بەرژەوەندی بۆرژوایدا بە روونی جیابکەنەوە، رێگا نەدەن لەلایەن ئەحزاب و سیاسەتمەدارو رۆشنبیرانی چینی بۆرژوازیەوە بشێوێنرێ و بەرژەوەندیە سیاسی و ئابوریەکانی چینی سەرمایەدار لە بەرگی بەرژەوەندی گشتیدا بکرێت بە بەری کرێکارو چەوساوەکانی کۆمەڵگادا.

دەبێ لەهەموو قۆناغەکانی خەباتی چینایەتیدا نوێنەرایەتی ئەم بەرژەوەندیە سیاسی- چینایەتیە سەربەخۆیە بکەن و هەنگاو بە هەنگاو لەرووی فکری- سیاسی- رێکخراوەییەوە ئەم ریزە سەربەخۆیە بپارێزن و پتەوی بکەن. ئەرك و لێپرسراوێتی کۆمۆنیستەکان و مارکسیستە شۆرشگێڕەکان ئەوەیە کە بەپێی ئەم لایەنگیریە سیاسی-

کۆمەڵایەتیەیان ستراتیژ و تاکتیکی سیاسی بۆ ئامادەکردنی چینی کرێکار بۆ گرتنەدەستی دەسەڵاتی سیاسی ئامادەبکەن. تاکتیکی سیاسی و خەباتی سیاسی ڕۆژانەیان تەنانەت لە مەیدانی ریفۆرمی سیاسی و ئابوریشدا پێویستە بەشێك بێت لە پرۆسەی ئامادەسازی چینی کرێکار بۆ شۆرشی کرێکاری. دەبێ شەڕی فکری و سیاسی هێزو ڕەوتە سەرەکیەکانی بۆرژوازی بکەن. دەبێ لە سەرجەم پرس و مەسەلە سیاسیەکانی کۆمەڵگادا ئامادەبن و نەخشی هێزێکی بەرپرس و دەخالەتگەرو رابەری سیاسی جەماوەری بێبەش بگێڕن .بزوتنەوەی کۆمۆنیستی و سۆشیالیستی ئەنتی تێزی بزوتنەوە بۆرژوازیەکان و دەسەلاتی بۆرژوازیە. ئەمە ئەو ناوەڕۆك و خەسڵەتە سیاسی و چیانەتیەیە کە دەبێ بزوتنەوەی کۆمۆنیستی و سۆشیالیستی هەڵگری بێت بۆئەوەی ببێتە خاوەن و بزوێنەری روداوە سیاسیەکانی ناو کۆمەڵگا.

ماڵپەری ڕێگای کوردستان : هەڵومەرجی ئەمرۆ و شکستی حوکمڕانی بەرەی راستڕەوی ، چ بژاردە و پلاتفۆرمێکی مومکین دەخاتە بەردەم هێزەچەپ و مارکسیەکان ؟

موحسین کەریم: بەبڕوای من تەنها پلاتفۆرمێکی سیاسی دەتوانرێ بخرێتە روو لەلایەن هەر هێزێکی چەپ و کۆمۆنیستەوە کە مەشغەلەی خەباتی سۆشیالسیتی و ئامادەکردنی چینی کرێکار بێت بۆ دامەزراندنی دەسەڵاتی سیاسی خۆی، کە بۆ پێچوپەنا وەکو بەدیلی سیاسی دەسەڵات و حوکمڕانی شکستخواردووی بۆرژوازی کورد خۆی بنوێنێ. ئەگەر مۆدێلی دەسەڵاتدارێتی بۆرژوازی و هێزە سیاسیەکانی شکستی خواردوە، ئەگەر ئەم دەسەڵاتە دوای ٢٦ ساڵ ناتوانێ کارەبا، ئاوی خواردنەوە، ڕێگاوبان، خزمەتگوزاری تەندروستی، مووچەی کرێکارو کارمەندەکانی دابین بکات، ناتوانێ بەرمیلێك نەوت بۆ هاوڵاتیان دەستەبەر بکات بۆ ئەم سەرمای زستانە، لەولاشەوە گیرفانی هاوڵاتیان بەبیانوی جۆراجۆرەوە تاڵان دەکات و دەیان جۆر رەسم و باجی لەسەر خەڵك داناوە، دەسەڵاتێك کە هیچ شتێکی نیە پێشکەشی کۆمەڵگاو خەڵکی بکات بەڵام هاوکات دەستی بردوە بۆ بنی گیرفانی هاوڵاتیانی کوردستان، ئیتر چی ماوەتەوە و بۆچی کۆمەڵگا دەبێت لەلایەن ئەو دەسەڵاتەوە بەڕێوەببرێت!؟ خەڵك ئیتر چ پێویستی بەوانە؟ ئایا بەراستی ئەمانە لە خەڵك زیادە نین و پێویست ناکات بڕۆن و دەسەڵاتدارێتی خەڵك بکەوێتە دەستی خەڵك خۆیان؟

ئەگەر هێزێك خۆی بە چەپ و کۆمۆنیست دەزانێ و دەیەوێ لە پەراوێزی کۆمەڵگادا بێتە دەرەوەو دەوری رابەر ببینێت، پێویستە ئەم وەڵامە

بداتەوە بە کۆمەڵگاو گرفتەکانی سەر رێگای ئەم ئاراستەیە چارەسەر بکات. دەبێ کۆمۆنیستەکان و چەپ، بەراشکاوی ئەو پەیامە بە کۆمەڵگا بڵێن. دەبێ بڵێن ئیتر نۆرەی خەڵکە. نۆرەی دەسەڵاتی خەڵکە. بە دەسەلات بڵێن ئێوە ٢٦ ساڵە دەسەڵاتی کوردستانتان بەدەستەوەیەو ئەوە بارودۆخی سیاسی و ئابوری و ژیان وگوزەران و خزمەتگوزاریەکانە.. ئەوە بارودۆخی خوێندن و پەروەردەیە… ئەوە بارودۆخی خەستەخانەکانە. ئەوە بارودۆخی ژیانی هاوڵاتیانی هەژارو کەمدەرامەتە… پێیان بڵێن ئیتر کاتی ئەوە هاتوە خەڵك لەرێگای شوراو ئەنجومەنەکانی خۆیانەوە کۆمەڵگا بەڕێوەبەرن. ئیتر کاتی ئەوە هاتوە دامەزراوەکانی وەکو کارەباو ئاوو خەستەخانە و شارەوانی و …. لەلایەن ئەنجومەن و شوراکانی کرێکاران و کارمەندانی ئەو شوێنانەوە بەڕێوەببرێن. دڵنیاین کە ئەوان زۆر باشتر لە ئێوە دەتوانن ئاوو کارەباو خزمەتگوزاری پزیشکی و … بۆ خەڵك دابین بکەن… پێویستە پێیان بڵێن کە دەسەڵاتی خەڵك دەتوانێ زۆر لە ئێوە باشتر گرفتی بێمووچەیی چارەسەر بکات. پەیوەندی نێوان کوردستان و حکومەتی ناوەندی بەشێوەیەکی سەردەمیانەو ئینسانیانە یەکلا بکاتەوە. دەسەڵاتی خەڵك زۆر لە ئێوە باشتر دەتوانێ کوردستان و خەڵکەکەی لە هەڕەشەکانی دوژمنان و کۆنەپەرستان بپارێزێ. دەتوانێ یەکسانی نێوان ژن و پیاو و ماف و ئازادیەکان بۆ هەموان دابین بکات. دەتوانێ ژیانێکی شکۆمەند بۆ هەموو هاوڵاتیان دەستەبەر بکات. هیچ کەس برسی نەبێت. هیچ مناڵێك توندو تیژی بەرامبەر نەکرێت و تاد….

ماڵپەری رێگای کوردستان : هێزەچەپ و مارکسییەکان کێن لەمرۆدا ، دەتوانن لەچوارچێوەی بەرنامەیەکی هاوبەشدا کۆبنەوەوبەربەستەکانی بەردەم کاری ئەوهێزانەچین ؟

موحسین کەریم: زۆرن ئەوانەی خۆیان بەچەپ و بگرە بە مارکسی لەقەڵەم دەدەن، بەڵام کۆمەڵگا چی بکات لە کەسانێك یان لە گروپ و لایەن و حزبێك کە خۆیان بەچەپ و سۆشیالیست و بگرە کۆمۆنیست دەناسێنن، بەڵام هیچ نەخشێکیان نیە لەناو روداوە سیاسی و کۆمەڵایەتیەکانی کۆمەڵگادا.
هیچ کاریگەریەکیان نیە لەسەر ژیانی کرێکارو زەحمەتکێش. بەردەوام هێزە بۆرژوازیەکان چارەنوس و ئاراستەی ژیانی ئەوان و مناڵەکانیان دیاری دەکەن. کۆمەڵگا چی بکات لە گرفتی فکری و تیۆری نێوان ئەم گروپ و ئەو گروپ!؟ کۆمەڵگا دەورو دەخالەتگەری سیاسی دەوێ لە هێزو رەوت و حزبە سیاسیەکان.

کاتێك هێزو رەوتە چەپەکان ئەم دەورە نابینن، یان هیچ نەبێ بیر لەوەناکەنەوەو کە چۆن وەڵام بەم گرفتە سیاسیە بدەنەوە، وە تەنها بەوە دڵخۆشن کە لەپەنای روداوەکاندا و لە پەراوێزی کۆمەڵگادا کۆبونەوەیەك، کۆڕێك، بۆنەیەك،... ساز دەکەن، بەڵام لەولاشەوە بۆرژوای خەریکە نەخشەی دەسەڵات ساغ دەکاتەوە. بەشێکی شکستی خواردوە، کەچی بەشێکی دیکەی خۆی بۆ سازدانەوەی دەسەڵاتی بۆرژوازی ئامادە دەکاتەوە. بەرای من ئیتر بوارێك بۆ ئەوە نامێنێتەوە کە ئەوەی پێی دەوترێ چەپ ببێتە جێگای ئومێدی خەڵکی بێبەش و چەوساوە.

لە وەڵامی یەکەمدا ئەوەم روونکردۆتەوە کە دەبێ چی بکەین. من پێموایە هەردەبێ ئەو کارە بکەین. ئەگەر کەسێك خۆی بە میراتگری مارکس و لینین و شۆڕشەکانی کۆمۆنە و ئۆکتۆبەر دەزانێ، دەبێ وەکو ئەوان کاربکات. رێگای دیکە نیە. دەبێ کۆمۆنیزم و سۆشیالیزم ببێتە بەدیلی سیاسی بەرامبەر بە دەسەڵاتی سیاسی و بەدیلە سیاسیەکانی بۆرژوازی. دەبێ کۆمۆنیستەکان و سۆشیالیستەکان لە قامەتی هێزو رەوتە بۆرژوازیەکان کەمتر دەرنەکەون. دەبێ وەکو خاوەنی کۆمەڵگا دەربکەون و مامەڵەی خۆیان بکەن. دەبێ بەهەمان قیافەشەوە خۆیان بەرامبەر بۆرژوازی و هێزو بزوتنەوەکانی و بەرامبەر بە کۆمەڵگا نیشان بدەن. دەبێ کرێکارو زەحمەتکێشی کوردستان ئەوە لەکۆمۆنیست و سۆشیالیست و "چەپەکان" ببینن کە ئەوانیش وەکو بزوتنەوەو هێزی بنەڕەتی و سەرەکی کۆمەڵگا هەڵسوکەوت دەکەن.

ماڵپەری رێگای کوردستان : لەهەڵبژاردنەکانی داهاتوودا، پلاتفۆرمی چەپ چی بێت ؟ بەشدار بن یان نا ؟ تاچەند بەشداریکردن بە لیستێکی یەکگرتووی چەپ و بە دەستهێنانی نوێنەرایەتی ڕێگا خۆش دەکا و ئاسانکاری دەبێت لە گۆڕینی واقیعی سیاسی و ئابوری ؟

موحسین کەریم: من پێموایە ئەم سیناریۆیە کۆتایی هاتوەو دوا ئەلقەکانی پێشکەش کراون. بە کردەوە سەلمێنراوە کە لە کوردستاندا مەسەلەی هەڵبژاردن و پەرلەمان هیچ بەهایەکی نیەو بەهیچ جێگایەك ناگات، نەك بۆ چینی کرێکارو کۆمۆنیست و سۆشیالیستەکان، بەڵکو بۆ خودی بۆرژوایش. پێکهاتەی دەسەڵات و میکانیزمی سیاسەت لە کوردستاندا هەڵبژاردن و پەرلەمان نیە، بەڵکو میلیشیاو هێزی چەکداری حزبیە. هەڵبژاردن و پەرلەمان تاقیکراوەتەوەو شکستی هێناوە. بزوتنەوەی گۆڕان (٢٥) کورسی پەرلەمانی بەدەست هێنا، بەڵام نەیتوانی جێگا بە یەکێتی نیشتمانی کە تەنها خاوەنی (١٨) کورسی بوو، لەناو دەسەڵاتدا لێژ بکات و یەکێتی هەر هێزی خاوەن دەسەڵات مایەوە لەگەڵ پارتیدا. قسەکانی مەلا بەختیار لە کەناڵی

روداو جارێکی دیکە ئەو راستیە دەسەلمێنێتەوە کە گرێدانی ئومیدەکان بە هەڵبژاردن و پەرلەمان لە کوردستان تەنها خۆفریودان و خۆشخەیاڵیەو هیچی تر، چ جای ئەوە کە هێزێکی چەپ و کۆمۆنیست ئومێدی بەوە هەبێت لەو رێگایەوە دەتوانێ کاریگەری سیاسی لەسەر کۆمەڵگا هەبێت!

زەنگوڵەی مەرگ... کەژاڵ عەلی

پێشکەشە بە ئاڤێستا خابوور
کە دوێنێ لە ئەفرین چووە کاروانی نەمرانەوە..

دلت بردم لەرزان کەمەر
تۆ کە هێشتا
بۆنی مێخەکبەندت لێ دێ ;
هی بەرباران،

تۆ کە نها
چڵە سێبەرێکی تەڕی
لەژێر شنە شنی بەهار
لە بەر هەتاوێکی درەنگ .

چ زوو عاشق بووی
بە باڵای بەرخۆدان و ،
بە بەژنی زراڤی تفەنگ.

بە کوێدا
بەو هەموو
خرینگ و خەونەوە،
خۆت خستە ئامێزی
داستانی ئەفرینی مەرگەوە .

پێم بڵێ
چۆن کەوتیە چاوبازی

لـەگەڵ خۆر ،
کەی دەستت تێکەل کرد
لـەگەڵ خاك
لـەگەل مەمی خەنجەر.

لـە کوێوە
بەرێ نازکێ خۆت
دایە بەر تانکو تۆپ،

باخەڵت پڕ کردن
لـە فیشەك ،
لـە مەمکی نارنجۆك،

کەنگێ بووی
بە هاوڕێی
گیانی بەگیانی بەرد ،
بە توێشووی سەر رێگای
سیامەندی سەنگەر ،

لـەرزانکەمەر
مەڕۆ دڵم
کەمەرلـەرزان
دڵم دەوە..

ساباتی تاڵ … سەردار جاف

مەرگێ بە باڵای تەمەنما هەڵکشاوە
پێی لە تەڵەی قوڵایی پەیڤێکی شیعری سەرشێتیما
گیر کردووە و
لە ئەژنۆی ڕا
ئیدی بەرەو دوا هەناسەی نووکی پەنجەی شۆڕ بووەوە
کفنێ بە باڵای شارما هەڵزناوە
بە قوڵپی پڕ ئەشکی چاوم
نوقمی حەزێکی سوێر بووە و

له كهمهبهندی □□گای دا
بهرهو خوار داچووهوه
شار دوا نیگای خ□ی هه□ دهدا
له تهو□□ی ههستهكانما ههناسه سوار
ههر كه خ□ری سواغدراوی
له كهفما□ی ئهپارتمانی د□وهزمهیهكی □انههاتووا سواند
زمان بووه بهسته□هكی ئ□غر كردوو
نه قهتارهكهی مهردانی ب□ دهوتر□
نه بهستهكهی حوسین عهلی
نه ژان و ئازاری میسری و حهمهی موكری
پهی پ□ دهبا
نیگاكانم دهبنه شهوهزهنگ□كی لای كهنار ئیجه
□□گای بهخت و ك□ڤانمی
وهك یهك چواند
بیست و چوارجار
مانگ هه□هات و روخساری خ□ی ل□م شاردهوه
له ن□و قهفی دووكه□ی چ□
چزووی ئاگری خهم□هو□ن
تا□ه □یشا□ی پهنجهكان دهبنه □هژوو
ترپهی ههردوو قامكی راستم
بهر سوتووی جگهره كهوتن
هاتی و له دهرگای خهیا□دانی پاییزما
له گه□ هه□وهرینی وهرزی تهمهنما
ت□□□ گه□ای زهرد زهردی روحمت له ك□□نا
له بیمارستانی شارا گیرسایتهوه ….
بهرهو تر□پكی □□ژنهی خهم سهردهكهوتن
كات نیوهشهو□كی دهمه و ئ□وارهیه
له سهر با□ی ئهسپی ئهت□هس
خولیای د□ستی ئهست□رهم بوو
شهو له كپی خ□ی نهكهوت و
به گر□ژنهی روحما ر□چوو
ژاوه ژاوی دوا سهفهری گ□□غهریبیم
د□راند□رمی د□□اند بوو
خهون له تهك گه□ا وهریوی شار
ئاو□زانی دوا غوربهتی خ□ی جا□ دهدا
ب□ ئاگا بووم
نهمدهزانی مهیلی ئام□زی تهزیوی شل□رهم بوو

شاژنەکەم
راتچەنیم و
حەسرەت و ئاه و ناڵەمت
بە سازی دیدەن ڕاماڵی
گریان و ئەشکی بەردەوام
بە سێڵاوی تیلەی نیگات ، پاییزنشینی جەستەمن
دوعاکانی دایکم لە گرێکوێرەی فەقیانەکەیا
وەك عانەکانی مناڵی
خەڵوەتنشینی کۆڵی بوون
زولف و گەردن .....
نمایشی باڵای ؛لیما؛ ت
ساتی بزە و پێکەنینت
هەموو شەوێ
بە بەر فیغانی مەینەتما
ڕادەبوورێ
دەستی خەمت لە تەوقی ملم ترازان
پەنجەکانت بوونە هەتوان
تیشکی دڵمت پەی پێبرد و
بە قەد و قەمەتی لێوتا، رۆشنایی شیلەی ژینی بۆ هەڵکرا
کەچی خۆر و تیشکی مانگم لێ ئاوابوو
ئەم بێشەیە و ئەم وڵاتە
لە بێ تۆیی هەر هەڵکشا
بەرەو تاریکی و چۆڵی چوون

2018 – 1 -21
Deutschland – Limburg

عەفرین دەبیتە هێمای تێکۆشان … سەعید ئەمانی

(وەک هەڵوێستێک، پێشکەشە بە خۆڕاگری قارەمانانی خ□□ک و

پارێزەرانی کانتۆنی عەفرین)

عەفرین، ئەی عەفرین ی دەلال!
سەربەرزی ئاشتی خواز
سەوز پۆشی بەژن زراق
لەم قۆناغە هۆڤانەدا
ک□م□□ک بەرژەودی خواز
ویژدان تۆپیوی
ڕەنگا و ڕەنگ
تا قمێک گەمەژەی
خۆبەزل زان
مێشک گەنیوی
کەم عەقڵ و دەبەنگ
بە خەیاڵن
دا بەزنە سەر
ورەی بەرزت
بە پۆستاڵی جەنا یەتیان
پێشێلی کەن
نەمامی ساوای تیژ هەڵچووی
هیوای بەرزت.

ئەی عەفرین ی ئاشتی خواز و
سەوز پۆشی بەژن زراق
بە گورگ و چەقەڵ و ڕێوی سەردەم
دەور دراو!

تێنەگەیون
ئەم خوێنڕێژە بێ مێشکانە
لەم نەبەردە ناهاسەنگەدا گەربێت و
براوەش نەبی سەرکەوتوی
گرتوتە لوتکەی شانازی و
وەک خۆری ژیان دەرکەوتوی.

خۆڕاگر و دڵنیا بە
سەرکەوتنت مسۆگەرە
تۆ بویتە هێمای تێکۆشان
وەر□ بەخشی جەماوەری زۆر لێکراوی
بۆ بەگژ زاڵماندا چوون لە دنیادا

بەم پێناسە
دەرکەوتنت مسۆگەرە.

مامۆستای من … هیوا سەعید

ئەفلاتونم خوێندەوە
بەڵام بە مامۆستای خۆم دانەنا
هیگڵیشم خوێندەوە
هەر بە مامۆستای خۆم دانەنا
نیچەشم خوێندەوە
ئەویشم بە مامۆستای خۆم دانەنا.

بە منداڵی
کچێک هەبوو
هەموو جارێ دایکم دەی وت
گەورە ببی بۆت دەخوازم
هەتا من گەورە بووم
کچەکە بزر بوو
مامۆستای من ئەو کچە بوو.

ئەگەر عەشقی ئەو نەبا
لە فۆرمە بەرزەکانی ئەفلاتون نەدەگەیشتم
نەمدەزانی لە میتافیزیکدا
فۆرم هێزە یان کردار
ئەو کچە فۆرمی ناو سەرم بوو.

ئەگەر عەشقی ئەو نەبا
لە دیالەکتیکی هیگڵ نەدەگەیشتم
نەمدەزانی هۆش چۆن دەبێتە دوو بەش
ئەو کچە هۆشمی لەخۆی دابڕی.

ئەگەر عەشقی ئەو نەبا
لە سوپەرمانەکەی نیچە نەدەگەیشتم
نەمدەزانی خوا چۆن دەمرێ،

یان خواش هەمان فۆرمەکانی ئەفلاتونە
ئەو کچە خوای من بوو.

ئەوەی فرمێسکی چاوی مەولانای تام نەکردبێ
کێ لە بۆدلێر دەگا که دهڵێ:
سەر□ تا خۆشەویستەکەم ماچ دەکەم
ئینجا پێی دەڵێم خۆشمدەوێی.

ئەوەی بە منداڵ□ی
دایکی خەونێکی لەسەر نەنا بێ
وەکو حەللاج کوشتنم بە هەق دەزانێ بە کچێک دەڵێم خوا!
ئەوە وشەکانی دەمی دایکم بوو
منی کافر کرد.